

Raadsvraag (art. 37)	Gesteld door: VLP Roosendaal
Datum	15 juni 2022
Onderwerp	090-2022 Raadsvragen VLP Roosendaal - Procedure mantelzorgwoningen
Portefeuillehouder	College B&W

De fractie heeft de volgende vragen:

Geachte voorzitter,

Regelmatig ontvangt onze fractie vragen over het beleid rondom het plaatsen van een mantelzorgwoning (vast of mobiel). Vaak gaat het om zorgbehoevende ouderen waarbij de kinderen de zorg voor hun rekening willen nemen. Het plaatsen van een mantelzorgwoning, bijvoorbeeld bij de kinderen of bij de ouderen zelf, is een veel gewenste optie. Het zorgt ervoor dat de kinderen vlak bij hun ouders kunnen zijn om zorg te bieden. Indirect zorgt het ook voor doorstroming op de woningmarkt, omdat er op deze manier woningen van de ouderen of de kinderen vrijkomen. Bovendien wordt de professionele en dure zorg minder belast.

Onze fractie heeft een aantal vragen over de procesgang rondom het aanvragen en verkrijgen van toestemming voor het plaatsen van een dergelijke woning/unit.

1. Heeft u beleid voor het plaatsen van mantelzorgwoningen (mobiel of vast) vastgesteld en zo ja, kunt u ons het meest actuele vastgesteld beleidsdocument doen toekomen. Zo nee, waarom is er geen beleid vastgesteld, en komt dat nog?
2. Hoeveel aanvragen heeft u gedurende de laatste bestuursperiode 2018-2022 in dit kader bereikt en hoeveel hiervan zijn er ook daadwerkelijk afgerond/toegekend?
3. Bij het niet toekennen, wat waren doorgaans de redenen van afwijzing?
4. In hoeveel gevallen heeft uiteindelijk de aanvrager zelf het verzoek weer ingetrokken en waarom gebeurde dat?
5. Wat is de voorgestane doorlooptijd van een aanvraag vanaf ontvangst aanvraag tot het finale besluit op de aanvraag?
6. Wat is de werkelijke gemiddelde doorlooptijd geweest vanaf ontvangst aanvraag tot het finale besluit op de aanvraag?
7. In welke gevallen kan een mantelzorgwoning/-unit vergunningsvrij worden geplaatst? Graag een uitgebreide toelichting.

Ons bereiken helaas ook meer dan eens signalen dat aanvragers van het kastje naar de muur worden gestuurd, geen of laat antwoorden ontvangen, tegenstrijdige berichten ontvangen, niet worden teruggebeld, afhandeling soms meer dan een jaar duurt en mede daardoor de aanvrager uiteindelijk moedeloos en murw geslagen afhaakt.

8. Herkent u zich in bovengeschetste gevallen? Zo ja, wat is de oorzaak hiervan en wat gaat u hieraan doen?
9. Denkt u dat het proces van het afhandelen van dergelijke aanvragen efficiënter, sneller en mogelijk ook klantvriendelijker kan en zo ja, hoe en bent u bereid hier werk van te maken?
10. Wat vindt u van het feit dat zorgbehoevenden een beroep willen doen op mantelzorg zodat de reguliere zorg minder belast hoeft te worden, zorgcentra worden ontzien en de kosten van gezondheidszorg gedrukt kunnen worden? Graag een uitgebreide toelichting, ook in relatie tot het gebruik van mantelzorgwoningen.
11. Bent u bereid het gebruik van mantelzorgwoningen te stimuleren en zo ja, waarom en hoe? Zo nee, waarom niet?

Alvast dank voor uw antwoorden.

Namens de VLP Roosendaalfractie,

Eric de Regt en Jan Brouwers

Wij beantwoorden de vraag als volgt:

1. Heeft u beleid voor het plaatsen van mantelzorgwoningen (mobiel of vast) vastgesteld en zo ja, kunt u ons het meest actuele vastgesteld beleidsdocument doen toekomen. Zo nee, waarom is er geen beleid vastgesteld, en komt dat nog?

Bij behandeling van de woonagenda 2021-2025 in de Raadsvergadering van 24 november 2021 is een motie aangenomen waarin verzocht is vóór 1 juli 2022 aanvullende richtlijnen en beleid op te stellen voor de aanvraag van mantelzorgwoningen en hierbij te streven naar zo min mogelijk regelgeving. Inmiddels is er een werkinstructie opgesteld welke wordt opgevolgd bij aanvragen van een mantelzorgwoning.

De werkinstructie treft u bijgevoegd aan. Omdat de werkinstructie enkel voor intern gebruik is bestemd, wordt er momenteel eveneens een informatiepagina voor inwoners opgesteld. Op deze manier is het beleid met richtlijnen open en transparant voor alle inwoners.

Met de realisatie van de werkinstructie "aanvragen mantelzorgwoningen" stellen we voor om motie 15, behorend bij behandeling/vaststelling van de Woonagenda 2021-2025" in uw vergadering van 24 november 2022 af te doen.

2.Hoeveel aanvragen heeft u gedurende de laatste bestuursperiode 2018-2022 in dit kader bereikt en hoeveel hiervan zijn er ook daadwerkelijk afgerond/toegekend?

Vanaf 2018 tot op heden zijn er 12 aanvragen voor een mantelzorgwoning ingediend. Hiervan zijn 3 aanvragen toegekend, waren 2 aanvragen vergunningsvrij en is er momenteel nog 1 aanvraag in behandeling. In totaal zijn er 6 aanvragen niet toegekend of ingetrokken.

3.Bij het niet toekennen, wat waren doorgaans de redenen van afwijzing?

Doorgaans zijn er, of onvoldoende gegevens, of het niet verlenen van mantelzorg de reden voor een afwijzing. Het staat inwoners altijd vrij om vervolgens met extra informatie aan te tonen alsnog in aanmerking te komen. Deze mogelijkheid wordt vaak ook gegeven voordat er een definitieve afwijzing volgt.

4. In hoeveel gevallen heeft uiteindelijk de aanvrager zelf het verzoek weer ingetrokken en waarom gebeurde dat?

Omdat het totaal aantal aanvragen heel beperkt is geweest van 2018-2022 geeft een antwoord hierop ook geen representatief beeld.

5. Wat is de voorgestane doorlooptijd van een aanvraag vanaf ontvangst aanvraag tot het finale besluit op de aanvraag?

De wettelijke termijn hiervoor is vastgesteld op 8 weken.

6.Wat is de werkelijke gemiddelde doorlooptijd geweest vanaf ontvangst aanvraag tot het finale besluit op de aanvraag?

Een werkelijke doorlooptijd is niet bekend en kan per aanvraag ook zeer verschillend zijn.

7. In welke gevallen kan een mantelzorgwoning/-unit vergunningsvrij worden geplaatst? Graag een uitgebreide toelichting.

Dit staat omschreven in hoofdstuk 2, artikel 2 van bijlage 2 van het Bor (Besluit omgevingsrecht). De omvang die een mantelzorgwoning mag hebben hangt af van de omvang van het achtererf en de omvang van de al aanwezige bijbehorende bouwwerken. Bij een groot perceel met een bebouwingsgebied (is niet gelijk aan de oppervlakte van het perceel) vanaf 900 m², is de maximale omvang van de bijbehorende bouwwerken (aan- en uitbouwen en bijgebouwen) 150 m². Aangezien alle percelen al wel bijbehorende bouwwerken (vaak zelfs meer dan 150 m²) hebben zal het over het

algemeen niet of slechts in geringe mate mogelijk zijn om vergunningsvrij een mantelzorgwoning te plaatsen /bouwen. Wanneer vergunningsvrij plaatsen/bouwen niet mogelijk is kan ook vergunningsvrij een bestaand bouwwerk omgebouwd worden voor huisvesting in verband met mantelzorg. Daarbij mogen echter geen constructieve bouwwerkzaamheden plaatsvinden en geen vergroting of verhoging.

Voor het buitengebied wordt het daarnaast mogelijk om vergunningsvrij een bouwwerk te plaatsen dat in zijn geheel of in delen verplaatsbaar is met een oppervlakte van niet meer dan 100 m². In deze verplaatsbare mantelzorgwoning mag slechts een huishouden van maximaal 2 personen wonen. Dit is opgenomen in hoofdstuk V, artikel 7 van bijlage II van het Bor.

Ons bereiken helaas ook meer dan eens signalen dat aanvragers van het kastje naar de muur worden gestuurd, geen of laat antwoorden ontvangen, tegenstrijdige berichten ontvangen, niet worden teruggebeld, afhandeling soms meer dan een jaar duurt en mede daardoor de aanvrager uiteindelijk moedeloos en murw geslagen afhaakt.

8. Herkent u zich in bovengeschetste gevallen? Zo ja, wat is de oorzaak hiervan en wat gaat u hieraan doen?

We gaan ervan uit dat door de werkinstructie én de informatie die voor de inwoners van Roosendaal op de website worden opgenomen meer duidelijkheid geven en vertragingen in het aanvraagproces kunnen worden voorkomen.

9. Denkt u dat het proces van het afhandelen van dergelijke aanvragen efficiënter, sneller en mogelijk ook klantvriendelijker kan en zo ja, hoe en bent u bereid hier werk van te maken?

Zie antwoord op vraag 8.

10. Wat vindt u van het feit dat zorgbehoevendenden een beroep willen doen op mantelzorg zodat de reguliere zorg minder belast hoeft te worden, zorgcentra worden ontzien en de kosten van gezondheidszorg gedrukt kunnen worden? Graag een uitgebreide toelichting, ook in relatie tot het gebruik van mantelzorgwoningen.

De inzet van mantelzorgers wordt erg gewaardeerd. Elk jaar bedankt de gemeente Roosendaal de mantelzorgers dan ook met een mantelzorgwaardering. Daarnaast faciliteert de gemeente de aanvraag van een mantelzorgwoning indien blijkt dat dit noodzakelijk is voor de juiste mantelzorgbegeleiding.

11. Bent u bereid het gebruik van mantelzorgwoningen te stimuleren en zo ja, waarom en hoe? Zo nee, waarom niet?

Door het verstrekken van de juiste informatie op de website en de opgestelde werkinstructie wordt de aanvraag van een mantelzorgwoning optimaal gefaciliteerd

Wij vertrouwen erop U hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Roosendaal,

De secretaris,

De burgemeester,

WERKINSTRUCTIE AANVRAAG MANTELZORGWONING

Inleiding

Voor het beoordelen van aanvragen voor mantelzorgwoningen is het belangrijk dat er duidelijke, transparante regels en handvatten zijn voor de uitvoering ervan. Deze (interne) werkinstructie is opgesteld om de aanvragen te kunnen toetsen. Inwoners vinden noodzakelijke informatie over de aanvraag van een mantelzorgwoning op de gemeentelijke website.

Definitie mantelzorg

Bij het beoordelen of er sprake is van mantelzorg worden de onderstaande definitie gebruikt:

Mantelzorg: intensieve zorg of ondersteuning, die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende, ten behoeve van zelfredzaamheid of participatie, rechtstreeks voortvloeiend uit een tussen personen bestaande sociale relatie, die de gebruikelijke hulp van huisgenoten voor elkaar overstijgt, en waarvan de behoefte met een verklaring van een huisarts of andere door de gemeente aangewezen sociaal-medisch adviseur kan worden aangetoond¹

Concrete voorbeelden

Voorbeelden van mogelijke mantelzorg wanneer deze regelmatig plaatsvinden:

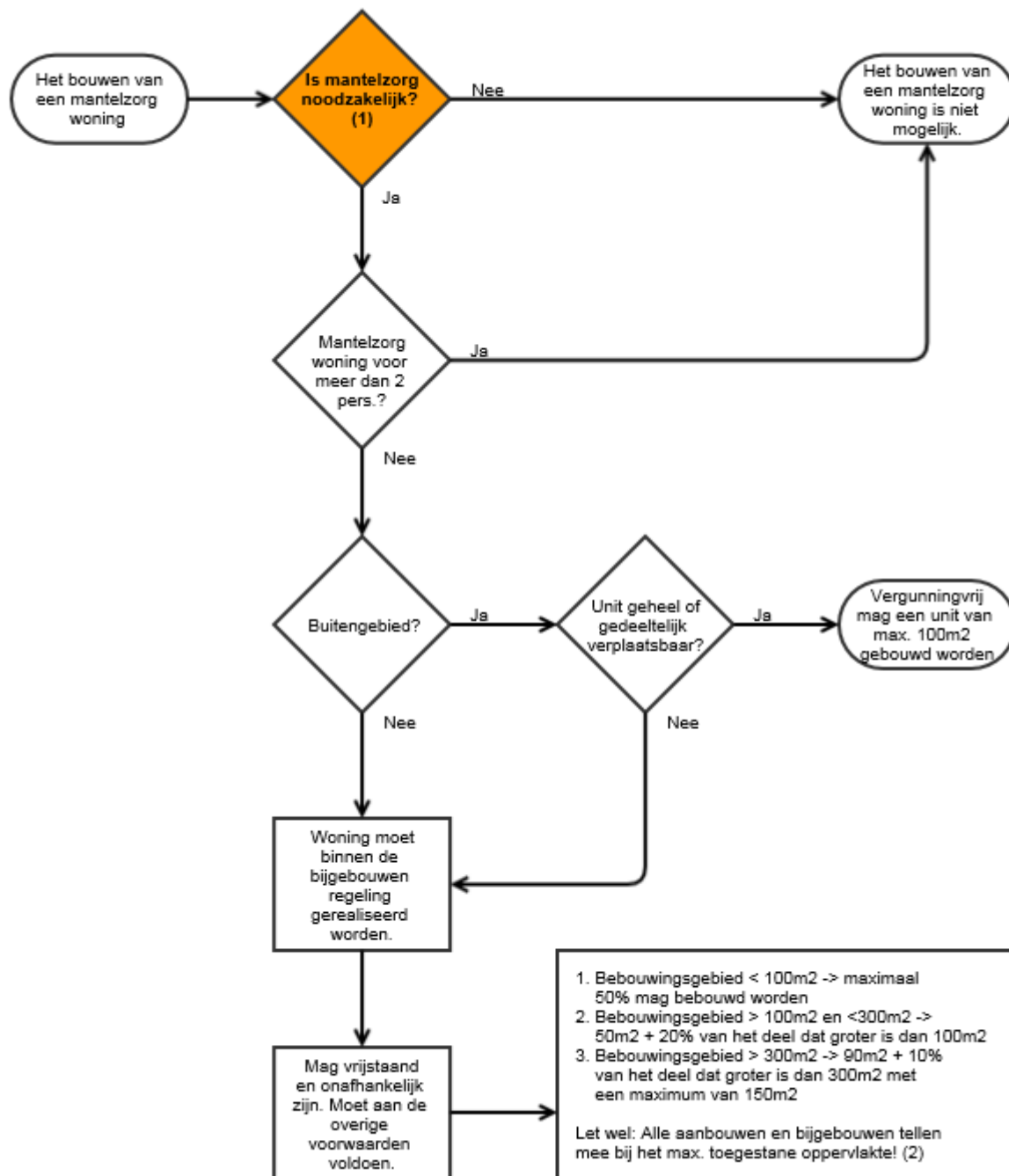
- Ondersteuning bieden bij verzorging (bv wassen, kleden)
- Ondersteuning bieden in het huishouden (schoonmaken, boodschappen etc.)
- Ondersteunen bij administratie, geldzaken en aanvragen voorzieningen
- Vervoer en begeleiding naar artsen, kapper etc.
- Vervoer en begeleiden bij sociale activiteiten (verjaardagen, bezoekjes, uitstapjes etc.)
- Ondersteuning bieden bij voeding (eten en drinken bereiden/klaarzetten, soms voeren)
- Ondersteuning bieden bij (noodzakelijke) huishoudelijke taken
- Ondersteunen bij klussen in en rondom het huis
- Incidenteel kan het ook gaan om verpleging, zoals ondersteunen bij medicatie innemen, klaarzetten etc.

De ondersteuning overstijgt de duur en intensiteit van de normale gang van zaken.

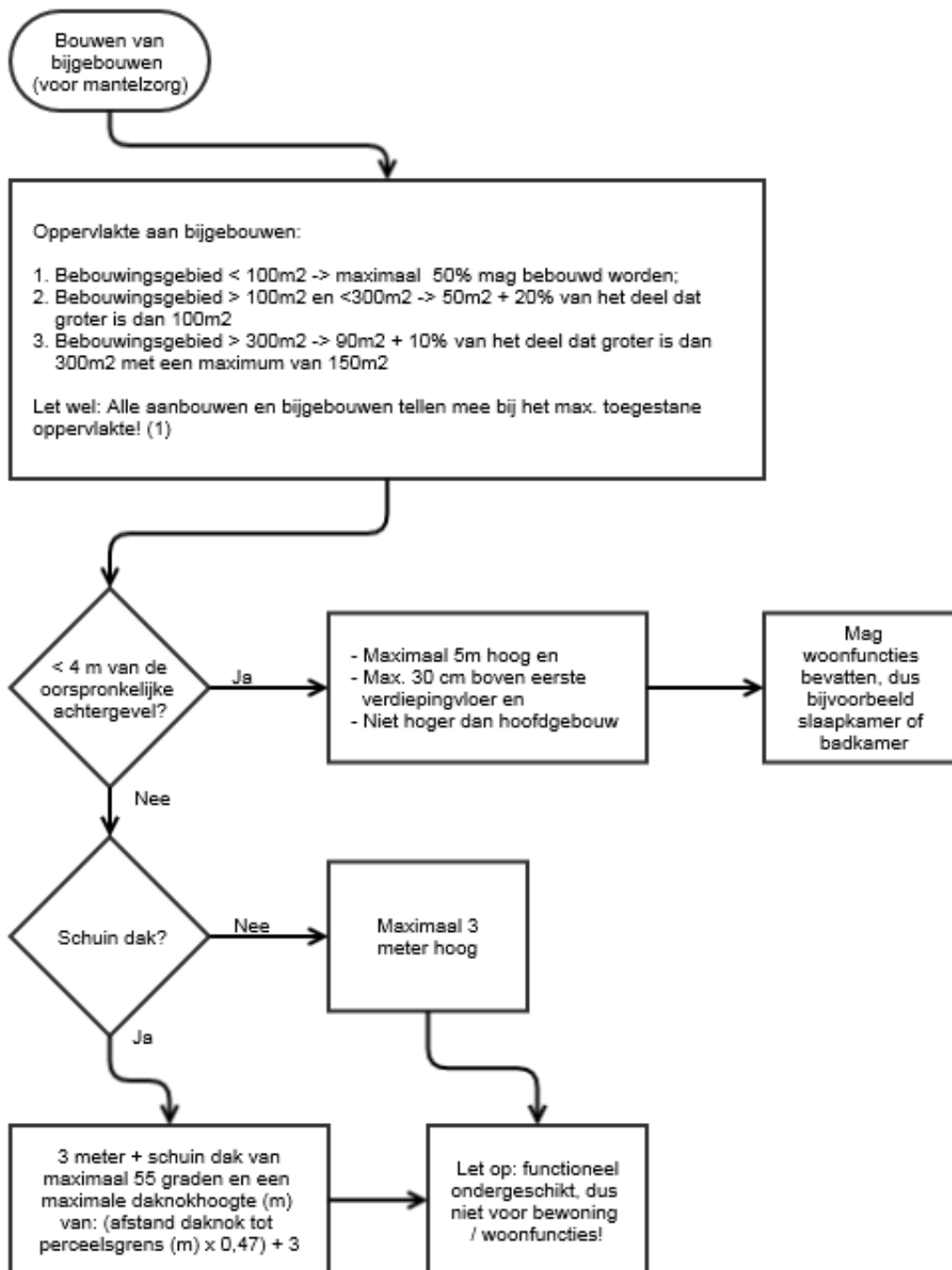
¹ Besluit Omgevingsrecht (<https://wetten.overheid.nl/BWBR0027464/2022-03-02>)

Beslisbomen

Beslisboom wel of geen mantelzorgwoning

1: noodzakelijkheid kan worden aangetoond door het aanleveren van een verklaring omtrent mantelzorg én een verklaring van een huisarts en/of medisch specialist.

Beslisboom bouwen

Stappenplan

Wanneer de inwoner aangeeft een mantelzorgwoning te willen plaatsen. Wordt gevraagd om eerst verklaring omtrent mantelzorg (bijlage 1) en een verklaring van een huisarts/medisch specialist (bijlage 2) aan te leveren. Wanneer hieruit blijkt dat de aanvraag voor een mantelzorg woning gegrond is kan verdere informatie met betrekking tot mantelzorgwoningen worden verzonden. Daarnaast kan de inwoner een vergunningsaanvraag indienen. Deze aanvraag kan op basis van de daarvoor opgestelde eisen worden gecontroleerd waarna de afhandeling verder verloopt als elke andere vergunningsaanvraag.

1.1 Aanvraag mantelzorgwoning

Inwoner geeft aan dat hij/zij mantelzorger is en dat er behoefte is aan een mantelzorgwoning. Hierbij kan de hulpbehoevende op het perceel van de mantelzorger gaan wonen, maar dit kan ook visa versa.

Voor het plaatsen van een mantelzorgwoning is het van belang dat er een goed beeld is van de situatie. Hierbij wordt gebruik gemaakt van verschillende formulieren die zijn opgesteld. In deze formulieren komen de volgende aspecten aan bod:

1. Welke (mantel)zorg er wordt geleverd,
2. Verklaring medische specialist,
3. Situatietekening minimaal schaal 1:1000 met hierop aangegeven de situering van het bouwwerk en de aangrenzende straten en terreinen met de daarop voorkomende bebouwing. De maatvoering van het(de) bouwwerk(en) onderling en ten opzichte van de perceelsgrenzen;
4. Volledig en gemaatvoerde plattegrondtekeningen van de verdieping van het bouwwerk, schaal 1:100 of 1:50;
5. Geveltekeningen schaal 1:100;

De onderdelen 1 kan worden gedaan middels bijlage 1. Voor onderdeel 2 is bijlage 2 opgesteld. De overige aandachtspunten worden bevraagd in de vergunningsaanvraag.

2.1 Mantelzorgwoning

Een mantelzorgwoning is een aan elkaar gekoppelde, zelfstandige woning of wooneenheden met een in pandige verbinding. Er zijn drie mogelijkheden voor huisvesting mantelzorg: Inwoning (uitbreiding van de eigen woning), bewoning van een vrijstaand bijgebouw of een tijdelijke woonunit (een kleine vrijstaande woning, die geen permanent karakter heeft). De huisvesting bij mantelzorg gaat altijd uit van een tijdelijke situatie.

Door aanpassing van hoofdstuk II, artikel 2 van bijlage II van het Bor ontstaan ook mogelijkheden om zonder toestemming van de gemeente vergunningsvrij een mantelzorgwoning te plaatsen in het achtererfgebied. De omvang die zo'n mantelzorgwoning mag hebben hangt af van de omvang van het achtererf en de omvang van de al aanwezige bijbehorende bouwwerken. Bij een groot perceel met een bebouwingsgebied (is niet gelijk aan de oppervlakte van het perceel) vanaf 900 m², is de maximale omvang van de bijbehorende bouwwerken (aan- en uitbouwen en bijgebouwen) 150 m². Aangezien alle percelen al wel bijbehorende bouwwerken (vaak zelfs meer dan 150 m²) hebben zal het over het algemeen niet of slechts in geringe mate mogelijk zijn om vergunningsvrij een mantelzorgwoning te plaatsen /bouwen. Wanneer vergunningsvrij plaatsen/bouwen niet mogelijk is kan ook vergunningsvrij een bestaand bouwwerk omgebouwd worden voor huisvesting in verband

met mantelzorg. Daarbij mogen echter geen constructieve bouwwerkzaamheden plaatsvinden en geen vergroting of verhoging.

Voor het buitengebied wordt het daarnaast mogelijk om vergunningsvrij een bouwwerk te plaatsen dat in zijn geheel of in delen verplaatsbaar is met een oppervlakte van niet meer dan 100 m². In deze verplaatsbare mantelzorgwoning mag slechts een huishouden van maximaal 2 personen wonen. Dit is opgenomen in hoofdstuk V, artikel 7 van bijlage II van het Bor.

3.1 Verklaring huisarts/medische specialist

De huisarts of medisch specialist moet de door de gemeente gestelde verklaring ondertekenen. Zie bijlage 2 voor verklaring.

Bijzondere casussen

Kinderen:

Wanneer een ouder voor een kind een mantelzorgwoning aanvraagt is het van belang om te kijken naar de toegevoegde waarde van deze woning. Daarnaast is het van belang dat er duidelijk meer dan de gebruikelijke zorg noodzakelijk is.

Voorbeeld: een mantelzorgwoning/aanbouw is noodzakelijk wanneer een kind met een mentale beperking niet meer naar boven gedragen kan worden in verband met gewicht. In deze situatie is een badkamer en slaapkamer beneden noodzakelijk.

Grote percelen:

Wanneer een eigenaar van een groot perceel vraagt om mantelzorgwoning is het van belang om te kijken naar de noodzaak. Hoe is het mogelijk dat het onderhoud van dit perceel wel haalbaar is, maar de zorg als mantelzorger of de zorg voor zichzelf niet.

Bijlagen

Bijlage 1

Verklaring mantelzorg

Aanvraagformulier mantelzorgwoning

Naam hulpvrager:	
Datum aanmelding:	
Adres:	
Postcode + woonplaats:	
Naam mantelzorg:	
Relatie met hulpvrager:	
Telefoonnummer hulpvrager :	
Telefoonnummer(s) mantelzorg(s):	Klik hier als u tekst wilt invoeren.
E-mailadres hulpvrager:	
E-mailadres mantelzorg(s):	
Toestemming delen gegevens met Gemeente Roosendaal	Ja/nee

Waar woont u als zorgvrager?

- Thuis
- Langdurig in een zorginstelling
- Kortdurend in ziekenhuis/revalidatie
- Anders, nl

Hoe vaak krijgt u ondersteuning van uw mantelzorg(s)²?

- Af en toe overdag
- Regelmatig overdag
- Continu overdag
- Dag en nacht

Welke ondersteuning wordt aan u verleend?

- Persoonlijke verzorging (bv wassen, kleden)
- Huishoudelijke hulp (bv schoonmaken, boodschappen)

² Hierbij gaat het om de mantelzorg waarbij u als zorgvrager gaat wonen, of de mantelzorg die bij u komt wonen.

- Praktische hulp (bv bij administratie, geldzaken of aanvragen ondersteuning)
- Klussen in en rondom het huis
- Begeleiding of vervoer bij bezoeken (bv artsen, kapper, verjaardagen, uitstapjes etc.)
- Voeding (bv eten en drinken bereide, klaarzetten, voeren)
- Verpleegkundige hulp (bv medicijnen aanrijken, klaarzetten)

Hoe lang verwacht u deze ondersteuning nodig te hebben?

- Enkele dagen of weken
- Maanden
- Een jaar of langer
- Geen zicht op eindpunt

Ik verklaar dit formulier naar waarheid te hebben ingevuld.

Datum en plaats:

Handtekening:

Bijlage 2

Verklaring huisarts/medisch specialist

Mantelzorgverklaring

Ten behoeve van de realisatie van een mantelzorgwoning

Naam mantelzorgontvanger	
Datum aanmelding	
Adres:	
Postcode + woonplaats	
Naam specialist	
Beroep	
Omschrijving noodzaak mantelzorg	

Datum en plaats:

Handtekening: